

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

The Provincial Library City
Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.
UKRAINIAN LABOR NEWS
Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.
Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

PIK V. Ч. 95. ЧЕТВЕР, 28. СЕРПНЯ 1924. WINNIPEG, MAN. THURSDAY, AUGUST 28th, 1924. No. 95. VOL. VI.

Американський банкир Йонг диктатором Німеччини на підставі репараційного плану Доса

АМЕРИКАНЕЦЬ В РОЛІ ГЕНЕРАЛЬНОГО АГЕНТА КОРИСТУЄТЬСЯ ДУЖЕ ВЕЛИКИМИ ПРАВАМИ У ВІДНОШЕННІ ДО НІМЕЧЧИНИ І АЛІАНТІВ.

ЛОНДОН, 27. серпня. — Тепер, коли американський банкир Овен Д. Йонг згодився обійняти гігантну працю генерального агента для репараційних виплат на три місяці, яких потрібно для введення в життя плану Доса, на часі буде зробити перегляд той безприкладної влади, якою Йонг буде користуватися.

Як нагадує репараційний, його першим завданням буде попрацювати всі приготування, щоб з початком життя плану Доса був формально проголошений в операції.

Франція і Бельгія передають йому всі свої рахунки з економічної окупації Рурщини. Німеччина передасть йому перші репараційні виплати згідно з планом комісії експертів.

Йонг передасть знова ці виплати аліантам за посередництвом репараційної комісії. Звіт Доса означає генерального агента як "координуючого урядника", який буде служити за лунчикове звено між репараційною комісією, ріж-

Червоний Інтернаціонал Професійних Союзів радить майнерам в Новій Скошії стояти при "Ю. М. В. оф А."

МОСКВА, 25. серпня. — Видавчий Комітет Червоного Інтернаціоналу Професійних Союзів вислав до провідника майнерів в Новій Скошії Джима МакЛаклена каблетраму, в котрій остерігає перед заходами дуальних уніоністів, які намагаються майнерів 26. дистрикту до відірвання від "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка".

Червоний Інтернаціонал Професійних Союзів є рішучо проти відірвання від "Ю. М. В. оф А.", як це він вже не раз застерігував.

Більше як рік тому назад, коли майнерам Нової Скошії загрожено прогнанням з майнерської юнії за перегодовування злучитися з Червоним Інтернаціоналом Професійних Союзів, цей останній згодився на відтягнення злучки, щоби лише 26. дистрикт не був відтятий від головного майнерського тіла.

Червоний Інтернаціонал Професійних Союзів стоїть нині на тій самій точці, що й стояв попередно. Він радить майнерам в Новій Скошії держатися "Ю. М. В. оф А." і продовжати революційну боротьбу в злучці з боевими елементами в Злучених Державах.

Лев Камєнєв бачить в плані Доса небезпеку для Радянського Союзу.

Каже, що Америка може започаткувати нову міжнародно економічну боротьбу проти С.Р.С.Р.

РИГА, Латвія, 27. серпня. — Лев Камєнєв, один із заступників голови Ради Народних Комісарів С.Р.С.Р., вилосив в Москві промову про закордонні зносини, в котрій заявив, що Велика Британія, силою недавнього договору, визнає всі засадничі основи радянської економічної і політичної системи.

Далше він почав обговорювати репараційний план Доса. Він заявив, що вважає цей план дуже небезпечним для Радянського Союзу, так як він творить базу для розвитку британсько-французько-американської спільної інтересів в Німеччині.

Камєнєв побоюється, що як план Доса буде здійснений, то Америка може започаткувати нову міжнародно економічну боротьбу проти радянського правительства, яка хоч менш остра як попередня більшокада, буде стремити остаточно до той самої цілі.

Французький сенат ухвалив премієрови Еррію вотум довіря.

Бувший премієр Пуанкаре каже, що Франція не повинна була згодитися на евакуацію Рурщини.

ПАРИЖ, 27. серпня. — Після довгої дебати, французький парламент ухвалив вчора правительству Еррію вотум довіря. За висловом довіря правительству було 206 голосів, проти 40 голосів.

Підчас дебати над лондонською репараційною конференцією бувший премієр Пуанкаре вилосив чотири і півгодинну промову, в котрій збивав застро критикував премієра Еррію за його згоду відтягнути французькі війська з Рурщини.

Провідники протибритійського повстання в Судані засуджені на в'язницю.

КАРТУМ, Єгипет, 27. серпня. — Военний суд, зложений виключно з Єгиптян і Суданців, засудив троєх провідників недавніх заворушень в Атбарі на два роки в'язниці.

Бритійські офіційні депеші подавали, що заворушення в Атбарі розпочалися 9. серпня, коли військові кадети, що парадували з карабінами, відмовилися зложити зброю при повороті до своєї школи. Тоді британські жовніри окружили їх і арештували.

На слідуєчий день єгипетський залізничний батальон в Атбарі устроїв демонстрацію, після котрої єгипетських жовнів осаджено в бараках.

Підчас демонстрації вони заатакували британське військо чегалами та іншими предметами. Бритійські жовніри почали стріляти і 10 єгипетських жовнів убили а 9 ранили.

У Владивостоці викрито великий заговор проти Радянської влади.

39 провідників заговору, між ними бувших великих князів Николая і Кирила, арештовано.

МОСКВА, 27. серпня. — Тут наспіли відомости, що правительственні агенти у Владивостоці арештували 39 провідників заговору на повалення радянської влади і привернення монархії.

Між арештованими провідниками знаходиться бувший великий князь Николай, брат бувшего царя, і великий князь Кирил, кузин бувшего царя.

Заговорники мали звязки з монархістичними центрами в Харбїні і Парижі і надіялися зискредитувати радянську владу бандітизмом і організованими нападами.

Петро Волков Радянським послом до Польщі на місце Оболенського.

ВАРШАВА, 23. серпня. — Радянське правительство відкликало свого посла в Польщі Оболенського і іменувало на його місце Петра Волкова.

Про Волкова кажуць, що він був особистим приятелем Ленїна. В 1917 р. він їхав разом з Ленїном з Швейцарії до Росії. Опісля мав нагляд над царською родиною.

Польська преса заявляє проти прийняття Волкова як радянського посла до Варшави, кажучи, що його назначення є провокацією Польщі.

Причиною уступлення Оболенського має бути участь декотрих членів радянського посольства в антипольській агітації.

Європейські держави видають великі суми гроша на узброєння.

ВАШИНГТОН, 24. серпня. — Європейські держави видають досі величезні суми гроша на воєнні приготування.

Франція видала цього року на військові цілі \$877,000,000. Італія — \$368,000,000. Бельгія — \$145,000,000. Югославія — \$415,000,000. Греція — \$474,000,000.

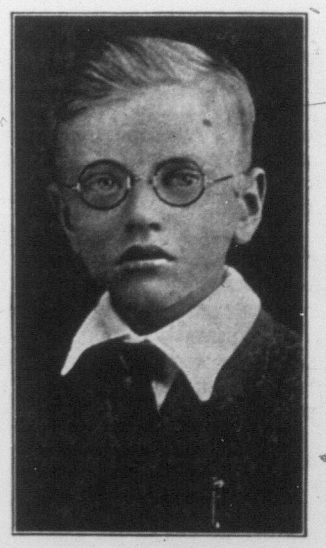
Злучені Держави видали цього року на військові цілі \$240,000,000, що в порівнянні з європейськими державами не є дуже великою сумою.

Івась Кучмій

12-літній син українського робітника, члена українських робітничих організацій у Вінніперу тов. Василь Кучмій, перенесений.

"ВУФКУ" звернувся до літературних об'єднань "Праця" і "Гарт" з проханням постачати в "ВУФКУ" нові картини з часів революції на Україні.

З часів гетьманщини написав Мамонтів песу "Марко Проклятий" для фільму.

Вирішують справу церковного майна.

ЄРУСАЛИМ, Палестина, 26. серпня. — Велика Британія, як повномочна держава, буде покликана вирішити, чи право до великих маєтків російської церкви в Палестині має перейти до радянського правительства, чи до російських церковних інтересів поза кордонами Радянського Союзу.

Американські астрономи кажуть, що на Марсі є воздух і рослини

Дня 22. серпня планета Марс приблизилася до нашої Землі на 34,475,847 миль. Хоч яка це велика віддаль, то проте вона є о много менша, ніж пересічна віддаль між Землею а Марсом, яка вносить від 35 до 250 мільонів миль.

Зближення Марса до Землі учені використали для дослідів тої планети. Деякі астрономічні обсерваторії оповістили, що на Марсі видно снігові метелики і ледяні наростки, однак про ці явища наука знала і попередно.

Та одна обсерваторія в Аризоні, в Злучених Державах, оголосила 25. серпня відкриття, котре є цінним вкладом в астрономічну науку. Іменно ця обсерваторія відфотографувала два місяці Марса, про котрих "не було попередно певності", чи вони існують.

В минулому лише пару ученим вдалося доглянути ці місяці і тому заходив сумнів в спір щодо їх існування. Тепер встановлено дефінітивно, що вони існують.

Учені з астрономічної обсерваторії в Флетстед, Ариз., кажуть також, що на Марсі є воздух і рослини, що в свою чергу підтверджує теорію, що там істнує звинне життя. Однак доказів на існування звинного життя учені кажуть, що не знайшли.

Щодо температури Марса, то астрономи з Флетстедської обсерваторії кажуть, що вона є троха нижча, ніж температура Землі, однак значно тепліша, ніж дотепер загально уявляли.

Інша астрономічна обсерваторія в Брітші Колумбії оповістила була, що одержала чотири сигнали, про які дехто казав, що вони походять з Марса. Та інші обсерваторії і великі стачії бездротного телеграфу в Злучених Державах про подібні сигнали нічого не чули.

Було видно в білий день Венеру.

Минулого вівторка через цілий день було видно на небосклоні, в сусідстві Місяця, зів'язу Венеру, яку більшість людей взяли за планету Марс, що приблизилася тепер до Землі. Видність Венери в білий день треба пояснити тим, що вона була, для нас на Землі, в тіні Місяця. Венеру було видно також в інших містах Канади.

Польський соймовий посол Тугут (з партії "Визволені") надрукував недавно в газетах

Відновляйте передачу на "Українські Робітничі Вісті".

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n.
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень:
 у вівторок, четвер і суботу.
 Видає Стіваришениа "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ЗМЕНШЕННЯ ДНІВ ПРАЦІ, ЧИ ЧИСЛА РОБІТНИКІВ?

Таке хитре питання-доставлено юніям робітникам в адлянодоржних шпанах. І робітники ці морочать собі ним голови скрізь: на юнійних і публічних мітингах, в приватних розмовах, гуртом і з поодиноким.

Як краще голосувати: чи за тим, щоб скоротити дні праці та дати спомогу всім тим робітникам, що зараз працюють в шпанах, працювати хоч по трохи кожного тижня, чи за тим, щоб частину робітників відложити, а ті, що остануть, нехай працюють по сорок чотири години в тиждень, як дотепер працювали? — питають одні другий.

6 між цими юнійними робітниками такі, що стоять за відкладенням робітників, а задержанням дотеперішньої кількості годин праці, а є й такі, що висказуються за скороченням днів праці і задержанням всіх робітників, що зараз працюють в шпанах. Одні і другі мають аргументи на виправдання свого становища.

Перші доказують, що скорочення днів праці і задержання всіх робітників на руку роботодавцям а на шкоду юніям і робітникам взагалі, бо це означає цілковите знехтування контракту заключеного з юніями, в якому застережено сорок чотири години праці в тиждень, робити юнію, коли вони не зможуть відстояти цих годин праці, а в остаточному наслідку пониження платні, бо роботодавці скажуть робітникам, що вони й за менше можуть вижити. Що до робітників, яких відкладає-б від праці в шпанах, то на думку цих перших, мали-б це бути ті, що працюють в шпанах недовго, а вони й так до юній не належать. Впрям, кажуть це й те, що ці, котрі працюватимуть повні години в шпанах, зможуть підтримати юнію, а коли-б скоротити дні праці, тоді не буде авідки це зробити.

Другі покликаються на справедливість, братерські робітничі почування та заявляють, що відкладення певної кількості робітників від праці викличе в робітничих рядах негодунства та нарікання тих, що не працюватимуть проти них, що остануться при праці. Це пошкодить великим змаганням до робітничої солідарності і т. д. А вже краще, на думку цих другий, скоротити дні праці і всім працювати по трохи та разом боротися проти такого положення.

В деяких (сіпарських) шпанах вже переведено голосування над цим питанням, а в інших будуть це голосувати. Хоч вислід дотеперішнього голосування ще невідомий, то загально сподіються, що більшість юнійних робітників зайнятися за відкладенням певної кількості робітників і задержанням застереженої в контракті кількості годин праці.

Ми зовсім не намірені обороняти становище одних або другий, тоб-то одної пропозиції роботодавців або другої, хоч нас запитують, щоб сказати, хто, мовляв, має слухати. Бо на жаль і між робітниками-комуністами немає ясного погляду на цю справу і дехто з товаришів сердиться, чому Центральний Екзекутивний Комітет Комуністичної Партії Канади не взяв цього питання під розвагу і не сказав, як робітники повинні голосувати.

На нашу думку ні Ц.Е.К., ні члени Комуністичної Партії не повинні радити, як голосувати, але повинні закликати робітників не голосувати зовсім. Бо це зовсім не їхня справа, це діло роботодавців, які в хитрий спосіб хотять за свої власні наміри і вчинки скласти відвільність на самих таких робітників.

Роботодавці, сіпарські і правительствені адлянодоржні шпани, вже давно контракт з юніями зломали, бо вже-ж відклали робітників від праці в шпанах, отже не додержувались умов, якими вони зобов'язалися дати робітникам сорок чотири години праці в тиждень. Вони наміряють і будуть це робити в майбутньому. Але вони хитрі і, замість брати на себе відповідальність за найбільш свої кроки адля зменшення кількості робітників або днів їхньої праці, а тимсамим і своїх видатків, стараються вложити її на юнійних робітників. Нащо їм здалося, щоб на них хтось нарікав, був озлоблений і боровся проти них, коли цього всего можна уникнути, давши це хитро сформоване питання юнійним робітникам до вирішення. Ось вам, мовляв, самі рішайте, як нам з вами поступити: чи тільки частину з вас нагнати з роботи, чи всім вам урвати по пару днів роботи.

Це так виходить: "Або ви, тату, їдете з кіньми на ніч, а я буду дома, або я буду дома, а ви їдете з кіньми на ніч". Рішайте, значить, хоч як хоч так, то все одно має вийти на користь роботодавцям, а на шкоду робітникам.

І при чім тут рішення юній? Чому над цим питанням мають голосувати юнійні робітники? Що це, вони наминали робітників, або завідують шпанами? Або-ж, чи це рішення останє святим для роботодавців, для сіпарської компанії і управи правительствені адлянодоржні і вони його не змінять, як що уважатимуть за вигідне і потрібне для себе?

Звісна річ, що юнійні робітники та їх рішення цього питання тут нічого, коли навіть брати це з того боку, що ніби то означає будь-то обі контрактіві сторони в спільному порозумінні вирішують змінити умови включені в контракт. Роботодавці-ж й так не додержувались контракту і не зобов'язані нічим виконати одне рішення юнійних робітників, як що воно не буде таким, якого вони бажають.

На нашу думку, юнійні робітники повинні цю справу оставити роботодавцям до вирішення та взятися краще за організування всіх робітників в шпанах проти цього нового шкідливого кроку проти робітників. Нехай вони самі собі ломлять голову. Що вони зроблять, то за те й відповідати будуть.

Колі-ж юнійні робітники візьмуться рішати такі питання, то мусять приготуватися до того, що на них цюкватимуть роботодавці виконання з роботи і невдоволені робітників, вказуючи, що це, мовляв, не ми, а вони так справу вирішили. А самі-ж вони все одно, що захотять те й робитимуть до того часу, поки робітники не будуть настільки сильно організовані, щоб змогли справді диктувати їм свої умови, от хоч-би й скорочення годин праці для всіх робітників, тільки з тим застереженням, що платня має остати та сама, що була за довгі години праці. Про свої робітничі справи повинні юні дати, про організування робітників для цілковитого знищення виписку праці.

РОЗМОВА З ТОВ. І. Ю. КУЛИКОМ.

Співробітник редакції "Українських Робітничих Вістей" мав розмову з заступником офіційного представника Союзу Рад. Соціалістичних Республік в Канаді, т. І. Ю. Куликом, який на кілька днів загостив у Вінніпег по службовим справам. На поставлені питання нашого співробітника т. І. Ю. Кулик відповів:

Питання відбудови сільсько-го господарства дуже гостро стоять в Радянському Союзі, і від становища сільського господарства залежить добробут цілої країни. Це примушує нас уважно вивчати техніку й способи провадження сільського господарства в тих країнах, де вони досягли значного ступня розвитку. Одною з таких країн є Канада і власне з метою ознайомитися з сільським господарством в самому центрі його, ми й приїхали сюди, себ-то в наш агрономічний експерт т. Д. В. Павлов.

В першу чергу нас цікавила інспекція збіжжя, значить елеваторна справа і форми фермерської кооперації. Місцеві вінніпегські установи дуже уважно поставилися до нашої справи і дали нам всі потрібні інформації.

З Вінніпегу думаємо вийти до Форт Вільям і Порт Артур, щоб ознайомитися на місці з термінальними елеваторами. Відти я поверну до Монреалю, а т. Павлов має на думці відвідати це місто в Торонто.

Взаїмини між канадським урядом і радянським.

Як бачу, вас цікавить це питання і про нього доводиться говорити не багато. Після підписання в Лондоні угоди між радянським і англійським урядами, наші взаємини з канадським урядом (правительством) треба вважати цілком нормальними. Деякі дрібні непорозуміння, які були раніше, тепер цілком зліквідовані. Між ними положено справу з тією літературою, адресованою нашому представництву, яку сфальсифували (задержали) цю канадські установи. Колись ворожа преса підняла галас з цього приводу, писала, що це якась страшна пропаганда. Але канадський уряд розглянувши цю справу, визнав, що ніякої пропаганди там не було і обізвав всю ту літературу повернути представництву назад.

При останній своїй розмові з т. А. Язиковим, канадський прем'єр-міністр Мекензі Кінг заявив, що канадський уряд вповні буде керуватися підписаною між англійським і радянським урядами угодою, на підставі якої офіційне агентство Радянського Союзу користується правами недоторканості, а також має право захищати інтереси своїх громадян, себ-то, виконувати не тільки торговельні, але й консульські функції.

Скільки правди у вістках про голод на Україні.

Питаєте, скільки правди у вістках про голод цього року на Україні і в цілому Радянському Союзі взагалі. Відповідано: Голоду в нас нема. Правда, є частковий недорід в порівнянні з урожаєм минулого р., щось подібне до того, що ми бачимо і в Канаді. Але наш урожай в Радянському Союзі дасть можливість не тільки задовольнити потреби неврожайних районів, але цей експортувати (вивозити) за кордон близько 200 мільонів пудів збіжжя.

Радянським урядом утворено відповідні установи для забезпечення в першу чергу потреб населення неврожайних районів. Велику допомогу в цьому напрямку дасть нам операція, яка за останні часи зробила значні успіхи. Серед українських кооперативних установ найбільше виділяється своєю активністю і успішно працює Українбанк, який з'осередив в своїх руках більшість кредитових операцій з селянством.

Як поступає українізація.

Українізація проводиться активніше, як колисьбудь перд

тим. Правда, до виконання її завдань аж на 100% ще далеко, бо ми зустрічаємося в цій праці з браком культурних українських сил, а часом подекуди і з пасивними перешкодами, що їх чинять деякі злочинні елементи, яким вдалося пролізти в поодинокі установи, але з цим явищем наш уряд рішуче бореться. Для більш успішного переведення українізації утворено "Товариство сприяння розвитку української наукової мови", на чолі якого стоїть голова Ради Народніх Комісарів Радянської України т. В. Чубар.

Наша тактика супроти української культури не обмежується наданням її однакових прав з російською культурою. Ми вважаємо, що українській культурі, яка надто довго була пригнобленою, треба надати більших привілеїв і засобів, бо тільки тоді вона зможе вповні розвинути і внести свої цінні скарби у всевітню пролетарську скарбницю.

Шкільництво на Радянській Україні.

На жаль я не можу дати вам докладних цифр про число українських шкіл на Радянській Україні, бо з собою їх не маю. Можу тільки сказати, що на Україні маємо біля 30 вищих шкіл, себ-то Інститут Народньої Освіти (університетів), політехнік, технологічних інститутів, гірничий інститут, гірничі техніки, кооперативний інститут, Медичні Академії, Інститут Народнього Господарства.

Навчання в цих вищих школах провадиться на українській мові, а подекуди паралельно: на українській і російській.

Середні і народні школи українські. Наприклад на Поділлі і Полтавщині є 97% українських шкіл. Для потреб українського населення особливо до більших містх існують російські і єврейські школи. Значно менше українських шкіл є в Донбасі, себ-то вугільному районі, і на це звертаюся увагу на останній партійній конференції. Українізація шкіл провадиться і там активніше.

Освітня система на Радянській Україні значно відрізняється від освітньої системи в Радянській Росії. Річніть ось яка: На Україні є 9-ти річна єдина трудова школа, а в Росії 7-ми річна і другого степеня. На Україні після скінчення 9-ти річної трудової школи для того, щоб підготувати до одного фаху, учня приймається або до професійної школи, або технічної, або кооперативної, сільсько-господарської. Там вчиться він 2-3 роки і підготовляється до свого фаху. А для одержання остаточного фаху, їде з учень після цього у вищу школу.

У вищих шкодах звертається особливу увагу на спеціальний напрям науки, себ-то, в ній є як мога менше всяких прибічних знань і учень спеціалізується у вибраному фаху.

До шкіл в першу чергу на Радянській Україні приймаються діти робітників і незаможних селян.

Вражнина з Вінніпегу.

Питаєте, як вражнина зривав на мене Вінніпег. Мушу признати, що незвичайно приємне і то так Вінніпег, як й його українська робітничка колонія, якій залишається ще раз побажати активної і корисної праці.

Кожний класово свідомий робітник повинен передплачувати і читати робітничу газету

The WORKER
 Офіційний орган Комуністичної Партії Канади.

Передплата на рік виносить \$2.00, на піврік \$1.00. Зашліть передплату такі ще вині!

Адреса:
THE WORKER,
 Room 301, Tyrrell Bldg.,
 95 King St., East,
 Toronto, Ont.

ДО ТЕАТРАЛЬНОГО СЕЗОНУ.

Наближається осінь, а з нею і початок активної організаційно-освітньої праці в товариствах. З досвіду знаємо, що тільки там ведеться успішно праця, де крім багання працювати товариші вміють використати всі організаційно-освітні чинники.

Побіж масових пропагандових мітингів, лекцій, праці освітніх гуртків, такими чинниками при філіях, відділах і товариствах Ст. У.Р.Д. є драмгуртки, хори і оркестри. Колісь товариші дивилися на театральне мистецтво як на забавку і не надавали йому значіння. Потім почали використовувати його для фінансової піддержки організації. А тепер зрозуміли, що штука, пісня і музика є великим виховаво-організаційним засобом, якщо ми вміємо їх використовувати. Це значить — вміти використовувати мистецтво в інтересах пролетаріату, заставивши його служити працюючій класі.

Як його заставити служити — про це тут не приходить багато говорити. Деякий досвід на цим полі ми вже маємо. Лишається тільки поширити його і зміцнити. Щоби цього доконати, треба знати, як до цього взятися.

Пічемо з драмгуртків. В кожній місцевості при кожних товаристві є товариші і товаришки, що мають нахил до гри представлень, просто люблять, а коли люблять, то й старяться після свого знання совістю виконувати взятий на себе обов'язок. То-ж лишається не тільки не перешкоджати, але дати всьому можливість таким товаришам і товаришкам взятися за ту роботу і повести її як слід.

Те-ж саме й з піснями. Переважно буває так, що ті самі особи, що люблять театральні штуки, одночасно люблять і спів. Треба отже поорганізувати з таких товаришів і товаришок при філіях, відділах і товариствах драматично-співацькі гуртки. Для членів таких гуртків не треба членських вкладок, як взагалі, як де товариші уважать за краще, але ці гуртки треба зцентралізувати, звзвнати їх товарисько дисципліною і дати їм повну змогу розвиватися.

Так само треба усистематизувати виставу шук і концерти. Пожаданним було-б, щоб товариші на місцях заадагали перевіряти свої театральні бібліотеки і з них виврали до постановки ряд відповідних ієв. Нових театральних творів у нас тепер хоч не так багато, однак дещо знайдеться. Де-що можна повторити із старих творів. Треба лише уникати старого дрібномишанського стилю, який так знаний вже старим і малим і який не дозволяє вже глядача, бо замість дати йому щось нового, гарного, замість кликати його до

боротьби, будити в нему віру в побіду — ці старі твори тягнуть глядача в мішанське багно за десятки років назад. Такі твори ніякого виховавого значіння не мають.

Треба також присвятити більше уваги пісні. Є два роди пісні: нова-революційна пісня і стара-народна. Потім їде ще мішанина, якої нікуди не приточити. І треба признатися, що ота мішанина чомусь найкраще приймається. Причина певно та, що перші дві пісні є складніші, тяжчі до вивчення, тоді як ота мішанина, "малоросійщина", як її звуть на Україні, своєю банальною крикливістю подобається дурдині, розум якої не може збагнути краси революційної або чистої народної пісні.

Цю "малоросійщину" треба рішуче геть вивести як з репертуару наших представлень, так і з пісень. Тепер при Укр. Роб. Домі в Вінніпегу час від часу друкуються на міміографі гарні народні і революційні пісні і їх можна набувати за доступну ціну. Ці пісні треба вичувати і співати в наших товариствах та на концертах.

Треба цього сезону звернути пильну увагу на діточі мандолинові оркестри. Та й взагалі треба плекати серед дітей любов до пісні й музики, памятаючи, що всяка наука розвиває мозок дитини.

Виконавши все це, поставивши драматично-співацькі і музикальні гуртки при філіях, відділах і товариствах на міцні ноги, розвивувши в них працю до найвищого степеня — ми заставимо театральне мистецтво служити працюючим масам.

Ще кілька слів що до театральних підручників. Пятий з'їзд С. У.Р.Д. ухвалив заснувати при Укр. Роб. Домі в Вінніпегу центральну театральномюзичну бібліотеку. Щоб скорше можна було приступити до заснування такої бібліотеки, філії, відділи і товариства повинні негайно надіслати до Екзекутивного Комітету "театральні підручники". Не треба висилати всіх підручників, а лише ті, котрих є по кілька примірників. Отже певну частину оставити в себе для вжитку, а решту вислати до Екзекутивного Комітету.

Отримавши ці підручники, Екзком постарается набути певну кількість нових і заложити з них театральну бібліотеку. Видасть каталог, розішле його до всіх філій, відділів і товариств і цим дасть можливість всім драмгурткам користуватися всіма творами, які будуть зібрані в цій бібліотечі.

Що-ж до ведення загальної організаційно-освітньої праці, то Екзком розішле на дрібний спеціальний обіжик до всіх філій, відділів і товариств, в я-старим і малим і який не дозволяє вже глядача, бо замість дати йому щось нового, гарного, замість кликати його до

М. Штанульський, секр.

ЧЕРВОНІ ІСКРИ

І буває-ж часом так погано на душі?..

— Це пояснюється тисненням атмосфери — каже мій приятель. — Марс літає десь недалеко від Землі і тисне атмосферу...

Декому вже таки добре тиснує.

Беру англійську газету і читаю:

"В Керке, Нова Скошія, повісився в школі начальник поліції. Причини не відомі".

І чого його понесло до школи?

Сплюнув і кинув газету.

Беру щиро українську... "західний свисток"... щоб душу розрадити й на першій таки сторони читаю: Якщо на другий тиждень наша газета не вийде, то це значить, що друкарські машини поломалися... Ой, ой, ой, вже домагається. А поки газета до нас дійшла, то від машин вже нічого не лишилося...

Ах, забув дописати. В міжку редактора також щось почало ломитися.

Від тиснення атмосфери.

Чого сплунув носа? — питає мене товариш.

— Лиши мене. Погані вісти.

— Коло мене також.

— А коло тебе що?

— Шойно отримав сумного листа з Торонто... Пишуть...

пишуть...т...т...т...

— Не плач, розкажуй.

— Пишуть, що "Пробій" пробився на тризуб, а босий остався без чобіт.

— Кара господня...

Телеграма доносить, що у Владивостоці арештували кількох "дюків" (князів), між ними брата царського і кузина, які збралися промишляти бандинством.

Ага, прийшли муки на "дюків"!

Трошки відягло від серця. Іє тому, що їх арештували, але тому, що й англійська буржуазна преса пише, що царів брат і кузин і ще кілька "дюків" попилися в бандити.

А Марс тисне.

Виголошуючи останню промову на суді в обороні шікаговських мільонерських бандинтів, адвокат Кларенс Даров розслаканих сказав, що коли суд засудить цих бандинтів на смерть, то поповнить морд. Не сказав цей славний адвокат, чи можна убити чоловіка не поповнюючи морду?

У вівторок, 26. серпня громадине Вінніпегу мали нагоду бачити Марса... себт білого дня. Марса й Місяця, Марс йшов всего кілька кроків від Місяця. Люде ходили з позадираними до гори головами. І тшлялися, що бачили Марса. Вечером прочитали, що то була Венера.

Так само люде дивляться й на демократію. Дивляться й вірять, обороняють, душу й тіло кладуть за неї, а потім переконуються, що то "демі"-ократія.

Злучені Держави морганізують Європу.

МекДоналд і Ерріо рурунізують Німеччину.

Франція пуанкаренізує Польщу.

Польська шляхта арештунізує українське населення Західної України.

Румунський уряд вибухонізує власні військові склади, щоб захавати свої злодійства.

Кулидж ку-ку-ку-кленізує Злучені Держави.

Вчені синки шікаговських мільонерів мордунізують своїх шкільних товаришів.

Греко-православні свистунізує Петра Могилю.

Канадські капіталісти гбм-банконізують трудове населення Канади.

Міністер праці Мордок шахмат-тізує страйкуючих гірників 18. дистрикту.

А Куркулєно всіх їх червоноіскронізує.

Куркулєно.

ЕКОНОМІЧНА КРИЗА В РУМУНІІ.

Аграрні заворушення, що розпочалися в Румунії, та загальне незадоволення з сучасного уряду, сталися у наслідок заостреної в Румунії економічної кризи, від якої особливо терпіють сільське господарство, економічна основа цієї країни: Величезне скорочення сільсько-господарської продукції, зменшення експорту, зруйнування промисловості, знецінення валюты, безробіття, — ось які ознаки тієї кризи, що насуулась на Румунію.

Від часу війни румунський бюджет не має активного балансу, ціни на хліб та предмети першої необхідності в країні дедалі більше зростають. Букарест — столиця сільсько-господарської країни, якою є Румунія, дараз відчуває хлібний голод. Маса населення дедалі більше починають усвідомлювати те, що одною з найголовніших причин збільшення кризи є незвичайно невелика платня уряд, надвигайна кількість зловживань в керуванні країною та загальна безгосподарність і підкупність ру-

мунських урядовців.

Недавно у військовому відомстві виявлено колосальні зловживання. На складах військово-санітарної частини виявлено недостача. Медикаменти та різкі хемічні средства, що були одержані від Німеччини за рахунок репарацій, продані бушля кількома військово-санітарними урядовцями. Великі статті та замітки, що з'явилися в газетах з цього приводу, через кілька днів припинилися. Лише одна газета, ворожа до уряду, знову порушила цю справу і з документами в руках стверджує, що винні винні офіцери не тільки не покарані але й одержали нагороду.

Така-ж сама історія була і з величезною катастрофою, що сталася на гарматних складах. Влада намагається скласти виписку на "більшовиків" і під цим приводом припинити шукання справжніх винювників. Але народ переконаний, що вибух вчинено для того, щоб прикрити колосальну недостачу на складах військових засобів.

М. Луцкевич.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА НА РАД. УКРАЇНІ.

(Кореспонденція до "У. Р. В." з Рад. України.)

Я досі істнує такий погляд, що там понад Дніпром, на Україні, мріють своїми силами два табори, на ґрунті лише націоналізму. Ті-ж, що їх доля закинула на чужину аж у далеку Америку, ще й досі тієї думки, що на Україні, з початком революції, завзято боронили дві стихії: місцева пильма українська з одного боку й напливова русифікаторсько-московська з другого.

Воно не так. Поруч з тим, як з початком революції проводилась свідомо боротьба національна, одночасно йде завзятий бій і за соціально-економічні права. А вже в деяких районах України приступає селянство до обняття панських ланів, це тоді, як на селах Московщини панував рабський спокій. Боротьбу національну відділяти тут від боротьби соціально-економічної ніяк не можна: вже через те, що найголовнішу роль в революції відіграють змагання економічного характеру. Ці змагання соціально-економічні — вони коштують оспалі маси й до боротьби за права національні!.. А вже той, хто захищає соціально-економічні права робочого народу якійсь місцевості, він враз із тим захищає й місцеву національну справу тієї території.

Візьмімо таку особу, як покійний тов. Неронич. Ще в 1905—1910 рр. був він ідеїним провідником української мови. До голосу тов. Неронича, тоді ще студента, чука прихвальнося всі молоді академічна з Наддніпрянської України, а також і свідомо національно українське вчительство. Не міг не знати про нього й учитель з Полтавщини О. Шаповал!..

Добре відомо той пігмей, що Неронич є український націоналіст (так... націоналіст, але не націоналістичний шовініст!); знав він, що Неронич є і член тогочасного українського парламенту, революційно-націоналістичної формации — "Центр. Рада"; одночасно відомо було Шаповалові, що Неронич є більшовиком (тобто прагне більшого права для убогих нуждарів, українських селян і робітників), що він хоче, щоби більше панської землі — та навіть всі лани паразитів — перейшли до рук людей праці, і через те негідник той убив Нашого Національного Величия революції, котрий шойно роспускав молодечі свої революційні крила долету, в напрямкові — соціально-економічної, й національно-політичної волі.

Вбивство "сучасне" — члена італійського парламенту, Маттеоті, зворушує цілий світ. Люди всіх націй пам'яють вчине убивць. Якого-ж осуду заслугове убивець члена Центральної Ради, кат нашого борця за соціальну й національну волю?.. Однак в нашій націоналістичній агри той Шаповал є герой... Сумно той годі!

Значить, у революційній боротьбі на Україні головну роль відігравав елемент соціально-економічний. А хід подій сприяв тому, що кожній верог соціально-економічної свободи для українського селянства й робітництва — свої хижачькі заміри приличувували національному боротьбові.

Інший із таких "борців" за національну свободу українського народу, таке лямпе, що зробився тобї сором, що подібні йопали знаходяться серед української нації! Коли вже дрібязковий отаманчик з невеличкою освітою, що доконав катівського чину над однією особою, тов. Нероничем, силкується ще виправдувати, — то вже осібно й закінчено вищою освітою, який прилюдно хвалиться прокатування всього населення Західної України, вже не може й думати про виправдання себе. Ось що пише генерал Капустянский, відомий на еміграції український писак (включаючи при тім московське приказку: "що напишеш пером, того не вирубеш потім і топором") про "діла славіні" сво-

тоби висловлюють іспохитне бажання: приєднатися до Радянської Білорусі та Радянської України. Навіть петрушевичівської З.У.Н.Р. не хочуть!..

Дивний збіг фактів. Першого травня в Заболотіві селянські маси під час демонстрації отверго висловлюють бажання — й то під супровід салви поліцаїв — про непохитну волю належати до Радянської України. І через 13 днів, ще на свіжій крові, якою скроплені вулиці м. Заболотів, — член варшавського парламенту те саме виголошує з соймової трибуни від імени українського та білоруського народів!..

Наші-ж "борці" за національну справу, які тутяться в "Народній Волі", по "обороні", за це саме лають селян — більшовиками. Так... Всі вони більшовики: бо хочуть більшого права, аніж то дають їм ласкаво польські пани.

Та писакам із "Народної Волі" "Свободи", "Січі", з "Аме-

КАТАСТРОФАЛЬНИЙ СТАН ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ В ПОЛЬСЬКИХ ТЮРМАХ НА ЗАХ. УКРАЇНІ.

(Кореспонденція до "У.Р.В." з Галичини.)

З хвилею злікування Міністерством Внутрішніх Справ Української Соціал-Демократичної Партії, що потягнуло за собою закриття всіх партійних видавництв і льокалів, покотилася по Західній Україні страшна філя терору. Більша частина членів Головної Управи У.С.Д.П., активніші робітники Робітничих та Селянських Рад опинилися в тюрмах, а остачі на волі партійники пішли в підпілля.

Положення отже цих останніх незавидне. Репресії зростають все більше і більше, за життям легальної соціалістичної літератури, як "Комуністичний Маніфест", "Шлях до влади", "Соціална Революція", як також за сфери видавництва У.С.Д.П. "Вперед", "Земля і Воля" і безпартійний місячник "Нова Культура" саджається людей до тюрми, — то-ж зовсім зрозуміло, що праця в таких умо-

винах є надзвичайно тяжкою і тільки з великим трудом приходиться працюючим масам міста й села прямивати до наміченої цілі.

Польські тюрми переповнені політичними в'язнями, з яких 85 проц. становлять комуністи і У.С.Д.П.-овці. Заки кожний політичний в'язень відстанеться в тюрміні мури, переходить т. зв. чистилище поліційного арешту, де під час переслухання підпадає під страшні знущання і катування поліційних комісарів та поодиноких поліційнів. До побиття має поліція спеціальні прилади, в роді залізних грубих дровів, кілків, якими стискають пальці, а в найбільшому уживанню є приклади крісів (рушниць), шаблї і електричний ток. Комісар львівської поліції, відомий всім своєю жорстокістю, Кайдан, віднайшов новий винахід, та між иншим

грозив одному в'язеві вже дикувачому в'язеві (Никифорові Бортичучкові), що коли він не признається до вини, заложить йому на половий орган залізну цигарничку і тоді мусять спінати як канарок.

Після таких тортурів передають в'язнів до арештів при окружних чи то повітових судах. Там політичні в'язні позбавлені найелементарніших людських прав. Тримається їх разом з кримінальними в'язнями, з венерично хворими людьми, в брудних, неопалених зимою келіях, моряться їх голодом, обмежується до мінімуму час прогулянок, не допускається в достатній кількості книжок, а з газет допускається тільки поліційні газети, тюрма адміністрація і слідчі судові органи поводяться з політичними в'язнями в найбрутальніший спосіб, — а що найважливіше, держаться їх в слідстві цілими місяцями, а то й більш року.

Засуди бувають застрашані. За принадлежність до Комуністичної Партії та до У.С.Д.П. навіть в той час, коли ці партії були легальними, засуджують до двадцятих на 5, а то й 10 років тяжкої в'язниці.

Недавно відбувся в Ковлі на Волині процес проти 4-ох членів У.С.Д.П. Судили їх за принадлежність до У.С.Д.П. і за урядження з рамені цієї партії Першомайського Свята в 1923 році та за кольтортж легальної соціалістичної літератури і пренумерату партійних видавництв. 20-літню т. Ану Жезко засуджено на 4 роки тяжкої в'язниці, т. Полочеського на 3 роки, 18-літнього брата Ани Жезко, Всеволода і т. Набати-на по два роки.

Дня 5-го липня ц. р. відбувся в Луцьку на Волині процес проти тов. Степанюка, якого судили тільки за те, що був членом У.С.Д.П. і відповідальним редактором селянського часопису "Селянська Доля" в Луцьку.

Недавно відбувся теж в Луцьку великий процес проти 27-ми селян луцького повіту, яких обвинувачується в принадлежності до У.С.Д.П.

На процес який мабуть відбудеться осіною, чекають в луцькій тюрмі 87 селян з Волині, яких арештовано під час масових арештувань на Волині в квітні ц. р.

В Коломиїській тюрмі томляться 71 учасників кривавої 1-шо майської Заболотівської маніфестації, та в невимовно тяжких обставинах очікують дня процесу.

Те саме діється в тюрмах в Дубні, Ковлі, Рівному, Бережанах, Львові та інших тюрмах, як також на Білорусі та в тюрмах коронної Польщі, які переповнені комуністами і членами Союзу Пролетаріату Міст і Сіл. Маса арештувань бувають спричинені виключно провокацією поліційної дефензиви.

Прим. в Кракові засуджено на 10 (десять) літ тяжкої в'язниці редактора селянського тижневика "Плуг" тов. Павла Серакевича і то тільки за те, що під дверима його мешканця (яке було замкнене на замок) знайшли шпіці пачку нелегальної комуністичної літератури, яку очевидно підкинули самі шпіці з поліційної дефензиви.

Для прискіпшення слідства і змигнення тюремного режиму, змушені поліційні в'язні хапатися голодівки. Та закамелілі тюремні урядовці і судді слідчі нічого собі з цього не роблять і голодівки, які тривають не раз по тижневі, а то й більше, — не тільки не дають жадних позитивних наслідків, а навпаки тюремний режим ще більше загострюється.

В березанській тюрмі відбулося вже три голодівки, та мило цього арештованих за принадлежність до У.С.Д.П. в'язнів, держиться вже восьмий місяць в тюрмі.

У львівській тюрмі (Баторога) відбулася одна голодівка 6 днів, друга в місяці травні 4 дні, в Самборі 4 дні, в Коломиї 5 днів, в Ковлі і Луцьку по 3 дні, та цілий ряд дрібніших голодівок по менших тюрмах.

В Кракові відбулося 4 голодівки. Одна з них в квітні тривала 4 дні, в травні 6 днів. В Пйотркові, Ломжі і Лодзі тривала голодівка по 6 днів. Підчас голодівки в Лодзі вмер в м. марці ц. р. тов. Ковальський Віктор.

В одній тільки половині травня ц. р. відбулося в Вроцлаву, Слонімі і Катовіцах сім голодівок.

В кінці липня ц. р. вибухла голодівка в мокотівській тюрмі в Варшаві і в тюрмі при вул. Дзельній. У Вронках голодувало протягом 3-ох днів 24 поліційних в'язнів.

можливого істнування політичних в'язнів. Число цих останніх і видатки на їх утримання такі великі (в цілій Польщі 4,000 (чотири тисячі) поліційних в'язнів, з чого 2,500 припадає на Зах. Україну і Білорусь), що Комітет не знає дуже часто з якою помічю скоріше спінити. Приходиться нероз застановлятися, а навіть і дуже часто рішати на це, що мусять відмовитися від уделення адвокатської помічі, а забезпечити в'язнів поміч в харчах та не допустити до голодової смерті його дітей та жінок.

Робітництво і селянство Зах. України і Польщі, значно тяжке подожження поліційних в'язнів, безумовно спінить ім з помічю, але ці вдвоєні депти являються далеко не такою помічю, на яку заслужили собі ці революціонери-в'язні, які віддали до тюремних льохів. Подожження поліційних в'язнів і їхніх родин є катастрофальне і тільки шира і чисельна матеріальна поміч робітників і селян, які знаходяться в далеко відрадішних умовах від краевих товаришів, зможе облегшити положення цих о-бездолевних жертв шляхетського режиму та піддержати їхні сили, щоби по опущенню сирих тюремних мурів, могли вони знову приступити до своєї революційної діяльності.

Ф. Орловський.
Львів, в серпні 1924 р.

ДІТИ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ.

В усіх буржуазних країнах капіталісти віддають перевагу дешевим і беззахисним діточим робочим рукам, але в країнах з розвиненим робітничим рухом в цьому відношенні капіталісти мають денці, хоч не дуже значні обмежені. Злучені Держави не знають навіть цих незначних обмежень. Тут до цього часу нема ще федерального закону, який заборонив би, або хоч би тільки регулював діточу працю. Кожен окремий сейт має свій власний закон по діточій праці. Але здебільшого ці закони істнують лише на папері, а фактично кожний фабрикант керується своїми власними "законами", основаними на асадах: більше депешних діточих рук, щоби більші мати прибутки. Це стверджує якнайкраще урядова статистика.

За урядовими даними в 1920 році в 48 стейтах Злучених Держав працювало тільки в найбільшій підприємствах 1,060,894 дітей (714,284 хлопців і 346,610 дівчат) у віці від 10 до 15 років. Дітей у віці від 15 до 18 років, що працюють на фабриках, нараховують поверх 2 мільйонів.

Як бачимо американські капіталісти виснажують цілі мільйони дітей, а "демократична" держава, що чваниться своєю "свободою", не має ніякого закону, який би охоронив або хоч би обмежував цей визиск діточій праці.

РЕВОЛЮЦІЯ І ГОРОЖАНСЬКА ВІПНА — ОДИНОКИЙ ВИХІД.

Локат у лодзінській текстильній промисловості набірає значних розмірів. Стан лодзінського пролетаріату дуже тяжкий. Навіть "Робітник" констатує, що всі фабрики зачинені, тисячі робітників живуть без хліба та налії дістали його. Урядова допомога безробітним дуже незначна і фактично є глузом над безробітними. Робітничі маси лівають з кожним днем.

У правліній лодзінської профспілки текстильщиків утворилось ліне крило, що приймає програму комуністів. Ця група на останньому засіданні спілки заявила, що єдиним виходом зі становища єдиного вважає революцію та горожанську війну. На останньому загальному зібранні текстильщиків пепесовцям не дали говорити. Промовним комуністам збори улаштували овацію. На безробітті і зубожіння селян, краєві товариші мимо найбільшої своєї волі, не в силі поносити таких жертв, які потрібні на забезпечення бодай сак-так

люцію комуністів.

ВАЖНЕ! -- ДЛЯ ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКИХ ГУРТКІВ! -- ВАЖНЕ!

ТЕПЕР ЯК-РАЗ ЧАС, ЩОБИ ВИ ПОСТАРАЛИСЬ ДЛЯ СЦЕН ВІДПОВІДНИХ НОТ НА НАДХОДЯЧИЙ СЕЗОН!

При Відділі Стів. У.Р.Д. у Вінніпегу є невелика кількість нот на продаж. Коли у вас їх бракує, так спішіть з замовленням. Хто замовить більшу кількість партитур або поодинокі голосів, той дістане значний опуст.

НОТИ ДЛЯ МІШАНОГО ХОРУ:

Інтернаціонал	---	---	---	---	---
Похоронний марш	---	---	---	---	---
Шалайте, шалайте	---	---	---	---	---
Заповіт (Завіщання)	---	---	---	---	---
Марселеза	---	---	---	---	---
Бігло, бігло і Ой піду я до млина	---	---	---	---	---
Мак	---	---	---	---	---
Ой, устану я в понеділок,	---	---	---	---	---
Над річкою беріжком,	---	---	---	---	---
Ой не вдова гуляє	---	---	---	---	---
Ой місяцю маю	---	---	---	---	---
Ой ходить царенко	---	---	---	---	---
Україно мати кат сконав	---	---	---	---	---
Козака несуть і Ой перепелячка	---	---	---	---	---
Зашуміла ліщинишка	---	---	---	---	---
Разом товариші	---	---	---	---	---
Чорна хмара з за Лиману	---	---	---	---	---
Ой, лавони дзвонять	---	---	---	---	---
А в середу родилася і Вітер, вітер коло хати	---	---	---	---	---
Кучерява Катерина і По оленьки ходила	---	---	---	---	---
Через річку гребелька	---	---	---	---	---
Слава йому, слава і Місяцю князю	---	---	---	---	---
Фінал	---	---	---	---	---
Ой руду-ру-ду-ру-ду і вже вечір, вже вечоріє	---	---	---	---	---
Козак від'їжджає	---	---	---	---	---
Шедрик	---	---	---	---	---

НОТИ ДЛЯ МУЖЕСЬКОГО ХОРУ:

Гамалія	---	---	---	---	---
Сонце заходить	---	---	---	---	---
Ой, та зажурились стрільці червоної	---	---	---	---	---

НОТИ ДЛЯ ЖІНОЧОГО ХОРУ:

Як півень мій миленький до млина	---	---	---	---	---
Ой варарили ляхи пива	---	---	---	---	---

НОТИ ДЛЯ ДІТЕЙ:

Дударик	---	---	---	---	---
Гоп. скок. Ходить сорока і зайчик	---	---	---	---	---
За городом качки плавуть	---	---	---	---	---

Р. S. Приготовляється до друку нові пісні, слідить за оголошенням.

Замовлення шліть на адресу:
UKRAINIAN LABOR TEMPLE BRANCH
309. PRITCHARD & MCGREGOR STS. --- WINNIPEG, MAN.

СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

ЖЕРТВИ БРЕХОНЬ БУРЖУАЗІ.

Едмонтон, Алта.
Хочу кілька слів сказати про значення робітничої преси і буржуазної і якій з них треба вірити. Є багато робітників і фермерів, що вже навіть передають робітничу газету, але читають її лише через десять. Колись я також так само читав. І через те ми багато терпимо. А ще гірше терпимо, коли мало читаємо і дуже мало вгадуємося в те, що пише робітничая преса. І в той сам час читаємо буржуазну пресу. В таких випадках не даємо собі ради, не можемо зрозуміти котра правда, а котра бреше. В едмонтонській англійській буржуазній газеті я вичитав, що один вчений професор сказав, що Канада може виступити і вивести двісті мільонів людей. Мачок так чисельна населення вона дуже добре розвивається-б, навіть перевищила-б Англію. І виводила дуже, що Канада повинна випустити річно хоч по пів мільона імігрантів.

Ми самі знаємо, що Канада країна велика і багато мільонів людей могло-б це тут приміститися. Тепер в Англії є лише вісім мільонів людей, а чомусь багато з них не мають ні праці, ні средств до життя. Єсть прибувши з Англії імігранти висели до голландського міста Едмонтону, щоб давали їм або роботу, або відслали їх назад до Англії, бо вони голодні й холодні. В цьому аспекті вони кажуть, що буржуазні газети в Англії пишуть, що кожний англійський імігрант, прибувши в канадський порт, вже має роботу, бо його забирають з корабля впродовж року. А прихизани до Канади, ці робітники не можуть навіть роботи і домогтися, щоб їх відслали назад до Англії.

А професор каже, що Канада може виступити і нагодувати двісті мільонів людей. Може він і правду каже, але він певно бреше загально не вивчаючи в те тяжке економічне положення, яке тепер існує в Канаді. Коли так говорять, то Смітт може своїм мислом вигадувати всіх безробітних в Канаді, але він нікого не годуватиме, тільки торгує та наживає зиски. Однак скоро лише професор так сказав, буржуазна преса це підхватила як в Канаді, так і в Англії, різні компанії і агенти взяли ці слова вченого професора і помістили в різні закордонні газети, а там люди читають і третями лають до Канади. А вже імігранти, бачучи, що навіть при імігріції нечужий населення, Канада не може їх вивести. Так то уміє брехати буржуазія і її преса. Труму, товариші робітники і фермери, читайте робітничу пресу.

А. П.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ ВІД ЧЛЕНА КОМУНИ "НІВА ТРУДОВАЯ".

Дорогі Товариші!
Не вміюючи помістити негостя, щоб перестеріти інші комуні, що лають на Рад. Україну. Виділяючи на Радянську Україну, ми поклали на грецький корабель, який нам дає Центральне Бюро. Бюро задоволено нас, що корабель добрий. Коли-ж прийшлося сісти на корабель до всіх нежонатих загнали в навіщину частину корабля, де не було повітря, а було дуже грязно і вкосою смердю, а сім'яні розмістили одним поверхом вище, але в мало що вигіннішніш удавалися для худоби, чим для людей. Ми запротестували і хотіли вистіти з корабля. Рішили пісати дох людей з машинами, які були вже закладані. Але на корабель прийшов секретар П. Б., переговорив з капітаном і сказав нам, щоб їхати в тих прищених на Нью Йорку до Бостону, а коли там буде багато пасажирів нас переведуть тоді у вигіннішні приміщення. Але ми не хотіли піддаватися і тоді переведено сім'яні в каюти другої класу, а нас туля, де були сім'яні.

Скоро лиші вихали в море, нас почали корити смердящими харчами, всі продукти були пригнилі. Ми вибрали комітет і писали до капітана. Він сказав, щоб ми вибрали собі свого кухаря, щоб нам варив, коли нам не подобається "грецька пожива". Ми так і зробили. Але в кухні не було місця, ні посуду, а грецькі кухарі перешкадали нашому артіти. І знову перевели нас на "грецьку поживу". Крім того, що кормили як худобу, в понеділок, середу і п'ятницю давали пісну "поживу", гнилу рибу і сухі оселеді. А в скоромні ми давали обрізні кости. Для дітей ми купуємо поживу. Кожний день страйкуємо, протестуємо, але то нічого не помагає, бо нас всего около 80 душ, а всі інші — греки, лоді не організовані і не можуть постояти самі за себе.

Попереджаю вас, товариші, коли нам прийдеться їхати, щоб не сідали на грецький корабель, бо це є найгірший корабель. Сами вибирайте собі корабель, обслуздуйте його перед тим, як маєте сісти. Виборайте же нас місця в Нью Йорку, бо на воді буде дуже пізно. Якщо є такі кораблі, що їдуть з Нью Йорку до Одеси без пересадки, то тим краще. Ми маємо дві пересадки — одну в Греції, а другу в Константинополі. При першій пересадці, в Греції, було багато лоду в машинах. Що буде з нами, коли їх не два рази будемо задувати і два рази видадувати — гола скажуть. В Нью Йорку ми задували цілі машини.

СПРАВИ ОДНОСЕЛЬЧАНСЬКІ.

Фаблін, Алта.
Отримав я листа з селі Залуца, ситинського повіту, щоб зайнятися збіркою жертв серед односельчан в Канаді на будову "Народного Дому". Перш всего я звернув увагу на підпис. Бачу — один шинкар, другий перковий брат, а інших длох і зорсім не знаю. Тож замислив збирати гроші, я написав, щоб прислали мій статут, аби я міг довідатися, що жертви, які я тут зберу, не будуть вжиті на шкоду незалежних селян.

Що то є ті "народні доми" в Канаді, про це ми дуже добре знаємо. Ми знаємо, що в них сидять попи, дияки й бізнесмени, які перетворили ці "народні доми" в зброю боротьби з сивим організаціями робітничим. Вони ширять в тих домах ненависть до робітничих і фермерських домі. Тож хто нас запевняє, що "народні доми" в Галичині, на які ми тут збираємо жертв, також не будуть використовувати такої самої роботи. Хіба-ж шинкар, який є в зарпіді "народного дому" буде боротися за доброту урочистих збірок "старший брат" буде старатися освідомити селян класово? Треба вартити, щоб так сказав. Отже ми збираємо жертви і даємо ним людям на "просвітну роботу".

А багато товаришів зовсім не звертають на це уваги і збирають жертви, бо то для односельчан, бо за те їх нема будуть записані в "золотий книжечка". Взагалі тепер по цілій Галичині закладають такі просвітницькі мода — писати до односельчан за океан з листами. Дивляться одні на других і пишуть, а в листах так і зазначають, що ось так то село вже дістало до допомоги з Америки, то чому-б і нам не дістати.

Я не є проти помічі, але ми знаємо, що в Галичині є круші, шинкари, трудники (які ніколи не працюють), радники, які лають радянську владу і поза чим нічого не роблять, а в їх комуністи та соціал-демократи, яким польська шляхта не дає нічого робити.

А ми тут також організовані. Отже ми повинні перш всего мати до діла з організацією в Галичині, а не з ким пошлю. Коли народний дім, або читальня просити, які просять у нас допомоги, прищоту нам поспілку, що у них працюють наші товариші, то ми повинні дати поміч, а коли ні, то безглуздам було-б збирати жертви, коли там в зарпіді сидить шинкар і "старший брат", бо вони за наші жертви заведуть та п'яну науку, а на другий день скажуть людям сповідається.

Я знаю який "дім" в Едмонтоні, який сам нічого не робить, а все наживається на робітників при Укр. Роб. Домі, на їх дітей, які там вивчаються і роблять гарний поступ. І це є "народний дім". І тут нам приходиться зводити боротьбу з таким інститутом, а в Галичині ми їм помагаємо, дуже можливо на шкоду нашим товаришам. Тож я перестерігаю товаришів перед таким поступком і ключу — перш чим помагати, перевіряйте кому ми помагаємо. Якщо наші — помагаймо. А як ні — хай їм помагає Римшиця.

ВІДОЗВА ДО ОДНОСЕЛЬЧАН.

Сифтон, Ман.
Товариші односельчане!
Я отримав листа від комітету будови Народного Дому в Тулові, ситинського повіту, а також листа від секретаря Івана Онисчука в котрім вони просять допомогти їм збудувати Народний Дім. Я вірю, що ви відгукнетеся на поклик наших односельчан та поспішите зі своїми ширими жертвами. Там, в нашому селі, потрібна просвітна інституція, в якій буде міститися кооператива, бібліотека і сад для зборів і представств. Своїми силами серед теперішніх відносин ситинське село не можуть збудувати цієї інституції. І ніхто їм не допоможе, як ми їм не помагаємо. Прошу також, разом з жертвою прислати свої фотографії, які я поштаркою вислаю до комітету будови. Зрештою, це є більше односельчан, хай виберуть комітет, щоб зайнявся цєю збіркою, або шаліть свої жертви самі впродовж року комітету будови в Тулові. Коли-будете вислати фотографії разом з жертвою, то пишніть відносно своє ім'я і назвисто та адресу. Хто бажає більших інформацій, то прошу зголошуватися на адресу (а також жертви слати на ту саму адресу): J. A. Fodehuk, Box 2, Sifton, Man.

ПРОСЬБА О ПОМІЧ.

Монтреал, Кве.
Отсею дорогою звертаємо до всіх українських робітничих організацій в Канаді о поміч хорому товаришів Тимкові Бойчук, котрий від довшого вже часу чеждє туберкульну недугу став неспосібний до праці з тим самим він і його родина позбавлені всяких средств до життя.

Товариш Бойчук перебуває довгий час в Монтреалі і знає як активний працівник в робітничому русі від років, то є від засновання відділу У.С. Д.П. в Монтреалі. Два роки перебував в канадському полоні де і нажив туберкульоз.

Ми, монтреальські робітничі організації, помагаємо згаданому товаришowi від того часу, як зайшла потреба помагаюти йому, та чого замало, щоб удержати хорого-товариша з родиною при життю, а не то щоб дати йому змогу лікуватися.

Тому ми звертаємо до всіх українських організацій в Канаді з просьбою о поміч вишезгаданому товаришowi, о-матеріальну поміч, якої негавно потрібно, щоб виврати жертву з китів страшної недуги, та щоб забезпечити життя його сім'ї, котра разом з тим терпить нужду. Кожному з нас робітників відомо, як то тяжко простягати руку о поміч до ширшого загалу. Однак проклята система, в якій ми живемо, примушує нас і нашого товариша до цього, бо інкашого виходу нема.

Поміч, якої потрібно т. Т. Бойчук, можемо дати тільки ми, робітники, та всі як один і то негавно! До всіх українських робітничих організацій, де-будуть розіслані листи, звертаємося і просимо прийняти нашу відозву та спонівати свій братський обов'язок згаданому хорому товаришowi і його бідохливій сім'ї.

Листи і жертви просимо слати на адресу: Widdell S. U. R. D. Box 1324, Montreal, Que.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Торонто, Ont.
Дорогі Товариші!
Дізнаюся з вами сумною вісткою. Дня 5. серпня помер в шпиталі Weston Sanitarium, в Торонто, наш товариш, член філії Ст. Укр. Роб. Дім член відділу У.С. К.П.К. в Тімміс, Ont., Ігнатій Сиско.

Покійний походив з Галичини з містечка Збарж. Вже з дитинства не знав ані шаста, бо як мав два роки, остався сиротою, без матері. Як підірп до шив на службу до доктора в місті Збарж. Від доктора виїхав в Німеччину, де заробив на дорогу і виїхав до Канади шукати кращого життя. Працюючи в золотих і нікельних майнах аж до 1922 р., віддав їм свої найкращі сили "золотим богам". Перша недуга його спітнула в 1922 р. в Dome Mines — South Porcupine. Працюючи в холодних і мокрих майнах, застудився і поїхав до Торонто до General Hospital і тут мав операцію. По операції верну до тої самої роботи, але вже не в силі був працювати і товариш Із Тімміс взяв його за учителя до дітей і також за режисера в а-маторських гуртках.

Товариш працював ширю в організації, аж доки не захворував другим раз і знову ввався до шпитала.

Цим разом пролежав 8 місяців і помер, маючи всего 28 літ. Покійний оставив по собі дружину і двоє маленьких дітей.

Неможливо смерть забрала товаришowi і товаришам в Тімміс з їх рідні одного-з найліпших товаришів. Спів-ж, дорогий Товаришу, нехай земля буде Тобі пером.

Іван Рогожинський.

ТОВАРИСЬКА ЗАБАВА.

Вінніпег, Ман.
В суботу, 23. серпня на товариській забаві, устроений в великій залі Укр. Роб. Дому з приводу закінчення її ремонту пілоти і малювання місцеві садомі робітники в робітничій залі на покритті коштів в зв'язку з направию й малюванням Укр. Роб. Дому:

Готуємо:	\$511.05
Деклараціями:	11.00
З розпродажі цвітів:	67.35
Разом:	\$589.40

Імена жертводавців:	
М. Савчук	\$10.00
М. і К. Шатульські	10.00
М. Попович	10.00
І. К.	10.00
Д. Лобай	10.00
Т. В. Кузник	7.00
Т. Кузичинський	5.00
Антон Діна	5.00
С. і А. Василіна	5.00
В. Панчук	5.00
Г. Панчук	5.00
В. Пура	5.00
В. Німцлович	5.00
І. Гойман	5.00
П. Юзвік	5.00
П. Башуцький	5.00
К. Платів	5.00
В. Чайковський	5.00
Анна Милевова	5.00
М. і А. Змієвські	5.00
М. і т-ка Д. Адамс	5.00
П. Сташисин	5.00
Ілько Слободян	5.00
М. Лехів	5.00
Н. Біаульська	5.00
В. Н. Колієнкі	5.00
І. Навізіньський	5.00
Д. Хоміцький	5.00
Я. Тимочек	5.00
А. Хома	5.00
Ф. Ухан	5.00
Е. і т-ка Баранецькі	5.00
М. і т-ка Віноградові	5.00
С. Топольовський	5.00
Д. Равлюк	5.00
М. Лалан	5.00
В. Рушко	5.00
Т. Гаврон	5.00
Н. Лалан	5.00
Л. і Л. Соколовські	5.00
М. Чайковський	5.00
Ф. і Р. Пронішин	5.00
В. Савок	5.00
М. Мельник	5.00
М. Федина	5.00
П. Марак	5.00
А. і М. Лушак	5.00
Н. і Г. Федак	5.00
П. Колибаба	5.00
М. Шевчинська	5.00
М. Чайковська	5.00
Д. Стецьмак	5.00
Д. і З. Корняк	5.00
М. Комаровський	5.00
Г. і Д. Бойчук	5.00
Н. Смыль	5.00
О. Демків	5.00
М. Бречка	5.00
А. Сенішин	5.00
А. і Р. Остапок	5.00
Т. і М. Пилипак	5.00
Л. і М. Микитюк	5.00
М. Тхір	5.00
Ів. Ганібаковський	5.00
І. і М. Губенські	5.00
І. Панішак	5.00
Т. і т-ка Ковчун	5.00
М. і А. Кучма	5.00
Т. Шафранська	5.00
Т. Петраш	5.00
Н. Д. Петраш	5.00
Н. П. Липка	5.00
К. Сарафін	5.00
О. і М. Хоміцькі	5.00
К. Гавришак	5.00
Л. А. Блазоревич	5.00
Домка Ладан	5.00
В. Петель	5.00
М. і Р. Тхір	5.00
М. і Р. Милевова	5.00
С. Логанієвський	5.00
К. і Т. Лобай	5.00
Гр. Соколовський	5.00
Гр. Сидор	5.00
Варвара Соколовська	5.00
А. і Т. Гавришак	5.00
Т. Байдак	5.00
М. і А. Бобовські	5.00

І. К. Казинський	2.00
І. Мельничук	2.00
М. Кашак	2.00
М. Т. Лавочка	2.00
П. Павлюк	2.00
П. і Н. Назаревичі	2.00
П. Поворозник	2.00
К. Паворозник	1.50
А. Бариська	1.00
Ева Степанюк	1.00
Ф. Лесок	1.00
Н. Матеюк	1.00
Д. Качмар	1.00
С. Дуах	1.00
А. Кошма	1.00
І. Данілевич	1.00
Марія Федірчук	1.00
т-ка Миліньська	1.00
Ф. Гордієнко	1.00
А. і Т. Козмолак	1.00
О. Чабан	1.00
Н. Пось	1.00
Е. Ортинський	1.00
Д. Войтко	1.00
В. Федірчук	1.00
М. Назар	1.00
К. Г. Гавришак	1.00
І. і К. Проняк	1.00
М. Сміт	1.00
Гр. Бантурка	1.00
Катерина Бяк	1.00
А. Чорнок	1.00
Н. Досюк	1.00
Гр. Комаровський	1.00
Н. Тисоский	1.00
В. Логанієв	1.00
В. Корбет	1.00
М. Утрин	1.00
Н. Мельник	1.00
С. Хвалібога	1.00
Анна Хвалібога	1.00
Т. Гойман	1.00
М. Місюрка	1.00
А. Салига	1.00
т-ка В. Гордієнко	1.00
В. Мельничук	1.00
Гр. Комаровський	1.00
А. Вождола	1.00
В. Волошин	1.00
М. Онисчук	1.00
Марія Моцок	1.00
Ф. Фурдечка	1.00
О. Смаль	1.00
т-ка Будзак	1.00
тов. Гузюшак	1.00
М. Богоніс	1.00
В. Франчук	1.00
О. Євчин	1.00
А. Сисак	1.00
М. Врублевський	1.00
Д. Будзак	1.00
Наталія Гарасімович	1.00
Т. Патрик	1.00
Т. Турчин	1.00
Анна Старух	1.00
Ол. Старух	1.00
Ів. Семенов	1.00
П. Романовський	1.00
Ю. Райлян	1.00
А. Прокурник	1.00
Гр. Блауек	1.00
В. Барбара Прокурник	1.00
В. Амарушак	1.00
М. Боніс	1.00
В. Франчук	1.00
О. Євчин	1.00
А. Сисак	1.00
М. Врублевський	1.00
Д. Будзак	1.00
Наталія Гарасімович	1.00
Т. Патрик	1.00
Т. Турчин	1.00
Анна Старух	1.00
Ол. Старух	1.00
Ів. Семенов	1.00
П. Романовський	1.00
Ю. Райлян	1.00
А. Прокурник	1.00
Гр. Блауек	1.00
В. Барбара Прокурник	1.00
В. Амарушак	1.00
М. Боніс	1.00
В. Франчук	1.00
О. Євчин	1.00
А. Сисак	1.00
М. Врублевський	1.00
Д. Будзак	1.00
Наталія Гарасімович	1.00
Т. Патрик	1.00
Т. Турчин	1.00
Анна Старух	1.00
Ол. Старух	1.00
Ів. Семенов	1.00
П. Романовський	1.00
Ю. Райлян	1.00
А. Прокурник	1.00
Гр. Блауек	1.00
В. Барбара Прокурник	1.00
В. Амарушак	1.00
М. Боніс	1.00
В. Франчук	1.00
О. Євчин	1.00
А. Сисак	1.00
М. Врублевський	1.00
Д. Будзак	1.00
Наталія Гарасімович	1.00
Т. Патрик	1.00
Т. Турчин	1.00
Анна Старух	1.00
Ол. Старух	1.00
Ів. Семенов	1.00
П. Романовський	1.00
Ю. Райлян	1.00
А. Прокурник	1.00
Гр. Блауек	1.00
В. Барбара Прокурник	1.00
В. Амарушак	1.00
М. Боніс	1.00
В. Франчук	1.00
О. Євчин	1.00
А. Сисак	1.00
М. Врублевський	1.00
Д. Будзак	1.00
Наталія Гарасімович	1.00
Т. Патрик	1.00
Т. Турчин	1.00
Анна Старух	1.00
Ол. Старух	1.00
Ів. Семенов	1.00
П. Романовський	1.00
Ю. Райлян	1.00
А. Прокурник	1.00
Гр. Блауек	1.00
В. Барбара Прокурник	1.00
В. Амарушак	1.00
М. Боніс	1.00
В. Франчук	1.00
О. Євчин	1.00
А. Сисак	1.00
М. Врублевський	1.00
Д. Будзак	1.00
Наталія Гарасімович	1.00
Т. Патрик	1.00
Т. Турчин	1.00
Анна Старух	1.00
Ол. Старух	1.00
Ів. Семенов	1.00
П. Романовський	1.00
Ю. Райлян	1.00
А. Прокурник	1.00
Гр. Блауек	1.00
В. Барбара Прокурник	1.00
В. Амарушак	1.00
М. Боніс	1.00
В. Франчук	1.00
О. Євчин	1.00
А. Сисак	1.00
М. Врублевський	1.00
Д. Будзак	1.00
Наталія Гарасімович	1.00
Т. Патрик	1.00
Т. Турчин	1.00
Анна Старух	1.00
Ол. Старух	1.0